

kunne føre til et tilfredsstillende Resultat. Om dette specielle Forhold skal jeg ikke udtale mig yderligere, idet der er et andet Medlem af mit Parti, der senere vil omtale denne Sag. Jeg skal i det hele taget paa dette Tidspunkt ikke nærmere uddybe mit Partis Stilling til hele Jordspørgsmaalet, da jeg gaar ud fra, at der i det Udvalg, der sikkert vil blive nedsat, vil blive rig Lejlighed til at komme grundigt til Bunds i Sagen og til at forhandle om den heldigste og samfundsmæssig set bedste Løsning, og jeg skal tilsige mit Partis Støtte til og Arbejde for, at et saa godt Resultat som muligt kan naas.

Overfor det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) vil jeg nedlægge en bestemt Protest mod de Udtalelser, han fandt sig foranlediget til i Gaar at fremsætte her i dette høje Ting om Forpagterne paa de store Gaarde. At fremhæve som en Regel, hvad der i Virkeligheden kun er Undtagelser, synes ikke værdigt for det ærede Medlem. Naar Fortrykket til det ærede Medlems Udtalelser kommer til at foreligge, skal jeg tillade mig at komme tilbage til at behandle flere af de forunderlige Udtalelser, det ærede Medlem fremkom med i Gaar.

Marott: Jeg har den særlige Op-gave at gøre Rede for Socialdemokratiets Stilling til Spørgsmaalet om Len og Stamhuse paa Grundlag af det Lovforslag, som her er fremsat af den højtærede Justitsminister. Jeg vil straks sige, at vort Parti ikke er enig med Ministeren angaaende dette Lovforslag. Det er i øvrigt glædeligt, at Jordspørgsmaalet ved de nu foreliggende Lovforslag har faaet en fast og samlet Form her paa Rigsdagen, selv om den vigtige Skattereform for Jorden endnu mangler; men det er jo oplyst, at der i Ministeriet arbejdes ufortrødent herpaa. For mig staar det saaledes, at Jordreformen er den vigtigste sociale Reform i Øjeblikket, saaledes som det i Gaar udførligt blev motiveret af det ærede Medlem fra Rønne (Hauge), og derfor bør denne Reform staa øverst paa Dagsordenen, og den bør ikke udgaa af Dagsordenen her paa Rigsdagen og her i Landet, førend den er gennemført paa en tilfredsstillende og forsvarelig Maade.

Jorden er Fundamentet for hele Menneskeheden, og Jorden er vor eneste naturlige Rigdomskilde. Der kan være Uenighed om Ejendomsret til meget af det, der findes paa Jorden, og som er frembragt af Menneskehænder; men jeg synes, at der

ikke kan tvistes om Retten til Jorden, Ejendomsretten til Jorden. Hvis man ikke vil nægte Retten til Livsophold for de Mennesker, der fødes paa Jorden, kan man heller ikke nægte dem Ejendomsret og Adgang til Jorden, lige saa lidt som man kan nægte dem Ret til Luften og Lyset. Jorden er et af Grundelementerne, som ingen efter min Formening har Privilegium paa, idet et Faatal saaledes vilde kunde udsulte det store Flertal. Derfor anerkender vi Socialdemokrater heller ikke Berettigelsen af den private Ejendomsret til Jorden. Vor Ledetraad er, at Samfundet bør eje Jorden, direkte eller indirekte, thi derved sættes Samfundet i Stedet for Kapitalen, og Spekulationen i Jorden udelukkes. Den voldsomme Stigning i Jordpriserne, som har fundet Sted i Krigsaarene, vilde have været udelukket, hvis disse Tanker havde dannet Grundlaget for Ejendomsfordelingen her i Landet. Under en saadan Ordning vil Jordens Dyrkere kunne sidde som frie Mænd paa fri Jord mod at yde en Jordrente svarende til Jordens Værdi og derved være beskyttet mod alt for store Ulemper under nedadgaaende Konjunkturer.

Vi er i det væsentlige, som det ogsaa er sagt, enige med Regeringen i de øvrige Lovforslag, men for at kunne tilvejebringe den mest mulige Jord forekommer det os, at det er nødvendigt at faa anderledes Tag i Lensgodserne, end det af Regeringen fremsatte Lovforslag giver Adgang til. Det foreslaas jo, at 25 eller 20 pCt. af Værdien afgives til Staten, efter som det er Hjemfaldsgodser eller ikke Hjemfaldsgodser, og for en Del af de Penge vil man saa afkøbe Godsejerne indtil $\frac{1}{3}$ af Jorden. Derved faar vedkommende Besidder Ret til at overtage Besiddelsen til fri Ejendom, men hvis denne Ret ikke er benyttet i Løbet af 1 Aar, forhøjes Afgivelsen med 5 pCt. Benyttes Retten endda ikke, lægges der en særlig Beskatning paa den paagældende Jord.

Det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) udtalte i Gaar, at det var Frivillighedens Princip, der var raadende i dette Lovforslag. Jeg synes nu, at man i dette Tilfælde med Rette kan sige, at vedkommende bliver tvunget til at gaa frivillig med, men der bliver dog i og for sig ikke noget at sige til den Form, man saaledes har givet dette Lovforslag. Denne Jord skal saa overtages af det offentlige senest i Løbet af 20 Aar, og i denne lange Tid kan vi saa ud af disse Godser faa f. Eks.